

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 5 oktober 2018

Uw brief van:
Uw kenmerk: AGO-JK-U-18
Ons kenmerk: 50.282/1/N

Betreft: vraag om advies betreffende de aanwerving van overheidspersoneel door de diensten van de Vlaamse regering

Mijnheer administrateur-generaal,

In zitting van 5 oktober 2018 onderzocht de Nederlands afdeling van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) uw vraag om advies met verschillende vragen betreffende de verplichtingen die de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) en de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (GWHI) opleggen aan de diensten van de Vlaamse Regering.

In uw vraag om advies stelt u het volgende.

“(…) De aanleiding voor het consulteren van de VCT is de vaststelling dat we bij de Vlaamse overheid meer en meer geconfronteerd worden met verplichtingen die de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken (bestuurstaalwet) en de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen (GWHI) opleggen, die niet meer verenigbaar zijn met een modern HR-beleid.

Niemand kan in dienst genomen worden bij de diensten van de Vlaamse overheid zonder bewijs van kennis van het Nederlands (art. 36, § 3 GWHI). Dit bewijs kan geleverd worden door een Nederlandstalig diploma op minstens het niveau van de betrekking of door het slagen voor een taalexamen “artikel 7” van Selor (KB van 8 maart 2001) voorafgaand aan de deelname aan de selectieprocedure (art. 15, § 1 bestuurstaalwet). Volgens art. 43 van de GWHI is enkel Selor bevoegd om het taalexamen af te nemen.

Ook Nederlandstaligen die hun diploma in een andere taal behaald hebben (bv. masterdiploma in het Frans, Engels, ..) moeten een taaltest bij Selor afleggen. Soms hebben deze kandidaten al een diploma in het Nederlands, maar dan van een lager niveau (bv. een Nederlandstalige bachelor gevolgd door een Engelstalige master). Voor dergelijke kandidaten is het zeer moeilijk te begrijpen dat ze nog voor een taaltest bij Selor moeten slagen vooraleer ze bij de Vlaamse overheid in dienst kunnen treden.

Naast andere obstakels zoals de in de Grondwet opgenomen nationaliteitsvereiste voor statutaire functies en de moeilijke NARIC-procedure voor gelijkstelling van in het buitenland behaalde diploma's, is de taaltest, zoals ze nu wettelijk geregeld is, één van de grootste obstakels om personen met een migratieachtergrond in dienst te nemen en dat terwijl de Vlaamse Regering het streefcijfer voor deze doelgroep heeft opgetrokken tot 10%. De verplichte taaltest bij Selor maakt het bovendien zeer moeilijk om knelpunctfuncties (IT functies, ingenieursfuncties en wetenschappelijke functies) vlot in te vullen.

Ik wens te benadrukken dat het niet de bedoeling is om bij de Vlaamse overheid af te wijken van de wettelijke vereiste tot kennis van het Nederlands voor wie bij haar dienst treedt.

Wel is het monopolie van Selor voor het afnemen van de testen een groot knelpunt.

De Vlaamse overheid kan immers zelf niet oordelen welke testen nodig zijn voor welk niveau. Het is evenmin mogelijk om een beroep te doen op andere instanties om taaltesten af te nemen.

(...)"

*

* *

Decreet in uitvoering van artikel 129 van de Grondwet.

1. U stelt de vraag of artikel 129 van de Grondwet het toelaat om af te wijken van het monopolie van Selor en hoe dit artikel juist geïnterpreteerd moet worden.
2. U stelt ook de vraag of er een onderscheid moet worden gemaakt tussen contractuelen en statutairen bij het testen van de taalkennis.
3. U stelt ook de vraag of de Vlaamse overheid via een decreet op basis van haar bevoegdheid voor het taalgebruik in het onderwijs aan bovenstaande problematiek zou kunnen verhelpen.

Advies van de VCT

Hoewel de VCT niet bevoegd is om zich uit te spreken over de interpretatie van de Grondwet, merkt zij het volgende op om te waken over de correcte toepassing van de SWT.

1. De correcte interpretatie van artikel 129, § 2 van de Grondwet, zoals blijkt uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en de Raad van State, is dat enig decreet dat uitvoering wil geven aan artikel 129 van de Grondwet zich moet beperken tot het homogeen Nederlandse taalgebied. Het is namelijk de federale wetgever die bevoegd is voor de regeling van het taalgebruik in de rand –en taalgrensgemeenten in het Nederlandse taalgebied.

Dit blijkt ook uit de bewoordingen van de GWHI, deze regelt namelijk het taalgebruik voor de diensten van de Vlaamse Regering, uitgezonderd de diensten waarvan de werkkruis beperkt blijft tot het homogeen Nederlandse taalgebied.

Artikel 94 BWHI bepaalt: ‘Onverminderd het bepaalde in artikel 83, § 2 en 3 blijven de overheden die door de wetten en verordeningen met bevoegdheden belast zijn die onder de Gemeenschappen en de Gewesten ressorteren, die bevoegdheden uitoefenen volgens de procedures door de bestaande regels bepaald, zolang hun Parlementen en

hun Regeringen die regels niet hebben gewijzigd of opgeheven.’ De Vlaamse Regering heeft al gebruik gemaakt van de bovenvermelde bevoegdheid van artikel 129 van de Grondwet met het decreet van 18 november 2011 tot regeling van het bewijs van taalkennis, vereist door de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966. Dit decreet omtrent het bewijs van de taalkennis is van toepassing op de plaatselijke diensten, uitgezonderd deze die genoemd worden in artikel 129, § 2, eerste streepje van de Grondwet, en op de gewestelijke diensten waarvan de werkring niet verder reikt dan het Nederlandse taalgebied. Deze laatste moet begrepen worden als ‘homogeen Nederlandse taalgebied’ aangezien de Vlaamse Gemeenschap niet bevoegd is voor de rand –en taalgrensgemeenten in het Nederlandse taalgebied (zie ook het advies van de Raad van State bij het hiermee overeenstemmend voorontwerp van decreet nr. 49.490/AV).

De diensten van de Vlaamse Regering waarvan de werkring niet verder rijkt dan het homogeen Nederlandse taalgebied zijn echter geen gewestelijke diensten in de zin van het bovenvermelde decreet, aangezien de Vlaamse decreetgever duidelijk niet de intentie had om enige diensten van de Vlaamse Regering bij dit decreet te regelen. De decreetgever geeft in de parlementaire voorbereiding namelijk aan dat ze niet bevoegd is om het taalgebruik, en bijgevolg ook de taalkennis, van het eigen personeel te regelen. Dit betekent dat op dit moment de bewijzen van taalkennis voor deze diensten noodzakelijk door Selor moeten worden uitgereikt.

De Vlaamse decreetgever is echter wel bevoegd voor het taalgebruik in de diensten van de Vlaamse Regering waarvan de werkring niet verder rijkt dan het homogeen Nederlandse taalgebied. Het advies van de Raad van State bij bovenvermeld decreet bevestigt deze interpretatie. Artikel 6 van het voorontwerp van het betreffende decreet hield immers een wijziging in van artikel 43 GWHI en de Raad van State gaf aan dat de Vlaamse Gemeenschap niet bevoegd is om dit artikel, dat betrekking heeft op de bij afdelingen I en II van deze wet vereiste taalkennis, te wijzigen aangezien die afdelingen handelen over diensten zoals bedoeld in artikel 129, § 2, eerste en tweede streepje van de Grondwet. De bepalingen van de GWHI hebben geen betrekking op de diensten van de Vlaamse Regering waarvan de werkring niet verder rijkt dan het homogeen Nederlandse taalgebied. De Vlaamse Gemeenschap is dus weldegelijk bevoegd om het taalgebruik en de taalkennis in deze diensten te regelen. De Vlaamse Gemeenschap heeft tot nog toe nagelaten dit te doen. Een wijziging van artikel 43 GWHI is dus niet noodzakelijk voor de diensten van de Vlaamse Regering waarvan de werkring niet verder rijkt dan het homogeen Nederlandse taalgebied.

Op dit ogenblik, bij ontstentenis van enig decreet, ressorteren de diensten van de Vlaamse Regering waarvan de werkring niet verder rijkt dan het homogeen Nederlandse taalgebied onder de bepalingen van de SWT aangezien deze dateert van voor de oprichting van de Vlaamse Gemeenschap en aangezien de Vlaamse Gemeenschap nog niet in een afwijkende regeling heeft voorzien.

De parlementaire voorbereiding bij de GWHI bepaalt dat voor de ‘gedeconcentreerde diensten’, in tegenstelling tot de hoofdbesturen, de hoofdstukken betreffende de plaatselijke en gewestelijke diensten in een aangepaste taalregeling voorzien. De Raad van State bevestigt in haar advies nr. 13.623/VR deze zienswijze:

“3. Het ontwerp voorziet niet in enige regeling voor de ‘gedeconcentreerde diensten’. Volgens de memorie van toelichting voorzien de hoofdstukken II en III (lees: III en IV), van de bestuurstaalwetten – hoofdstukken die betrekking hebben op de plaatselijke en gewestelijke diensten – in een regeling die wel aangepast is aan de gedeconcentreerde diensten van gemeenschaps- en gewestministeries, hetgeen niet het geval is ‘voor de hoofdbesturen van die ministeries’ (blz. 20).

(...)

6. Noch paragraaf 5, noch de memorie van toelichting zeggen iets over de regeling voor de instellingen die door de Gemeenschap of door het Gewest zijn opgericht en waarvan de werkkring onderscheidenlijk niet de hele Gemeenschap of het hele Gewest bestrijkt. Die instellingen lijken te vallen onder de regeling voor de ‘gewestelijke diensten’ van de bestuurstaalwetten. Een reden te meer om het ontworpen artikel te stellen als een afwijking van hoofdstuk IV van die wetten (zie de opmerking sub 3 hiervoren.”

Deze diensten moeten dan worden gekwalificeerd als gewestelijke diensten in de zin van artikel 33 SWT. Op basis van artikel 38 SWT moet de taalkennis bij deze diensten ook worden vastgesteld volgens de regelen aangeduid in artikel 15, § 1 SWT.

Indien de Vlaamse Gemeenschap in een decreet zou voorzien, resulteert dit, wat betreft de vaststelling van de taalkennis, in een tweedeling tussen de diensten van de Vlaamse Regering waarvan de werkkring niet verder reikt dan het homogeen Nederlandse taalgebied en de diensten van de Vlaamse Regering waarbij de werkkring wel verder reikt dan het homogeen Nederlandse taalgebied.

Wat betreft de vestiging en de werkkring van deze diensten is het bepalende criterium de werkkring van de diensten. Het vaststellen van de werkkring is een feitenkwestie waarbij gekeken wordt naar de geografische reikwijdte van de bevoegdheid of de effectieve handelingen die de dienst stelt. Het is dus mogelijk dat een dienst van de Vlaamse Regering in Brussel gevestigd is maar dat de werkkring ervan enkel een gedeelte van het homogeen Nederlandse taalgebied bestrijkt. Bij het voorbeeld van het regionaal VDAB-kantoor wordt er gekeken naar de werkkring van het regionaal kantoor en niet naar de hoofdzetel, die een aparte dienst uitmaakt in de zin van de SWT.

2. De VCT is niet bevoegd om zich uit te spreken over de interpretatie van de BWHL.
3. De VCT is niet bevoegd om zich uit te spreken over het taalgebruik in het onderwijs of over de gelijkwaardigheid van diploma's.

*

* *

Decreet op grond van de impliciete bevoegdheden (artikel 10 Bijzondere Wet Hervorming Instellingen)

U vraagt of er een mogelijkheid is om van het monopolie van Selor af te wijken op basis van de impliciete bevoegdheden uit artikelen 10 en 11 van de BWHI.

Advies van de VCT

De VCT is niet bevoegd om zich uit te spreken over de impliciete bevoegdheden en of de uitoefening ervan een toetsing aan de Grondwet of de BWHI zou doorstaan.

*

* *

Voor kandidaten zonder diploma.

U vraagt of artikel 43, § 4 SWT per analogie toegepast zou kunnen worden voor de laaggeschoolden zonder diploma die wel hun onderwijs in het Nederlands hebben gevolgd.

Advies van de VCT

Artikel 43, § 4 SWT kan niet per analogie toegepast worden, het betreft hier een bepaling ten aanzien van de centrale diensten. De wetgever heeft expliciet in een ander regime voorzien voor de diensten van de Vlaamse Regering, namelijk de bepalingen van de GWHI die verwijzen naar het bewijs van taalkennis zoals geregeld in artikel 15, § 1 SWT. Voor de diensten van de Vlaamse regering waarvan de werkring niet verder rijkt dan het homogeen Nederlandse taalgebied wordt verwezen naar de bovenstaande opmerkingen.

Met bijzondere hoogachting,

Voorzitter van de Nederlandse afdeling,